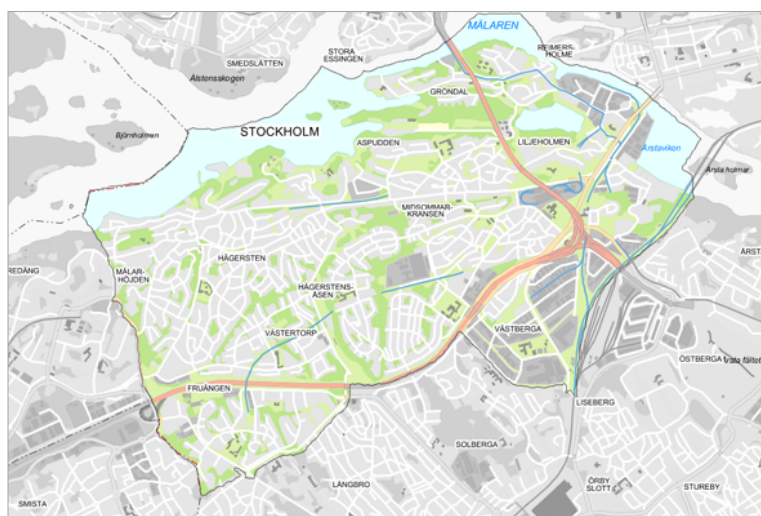

GEMENSAM LOKAL LÄGESBILD

2018

Lokalpolisområde Skärholmen Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning

(reviderad hösten 2017)

**Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsförvaltning**
Avdelningen för samhällsplanering
Telefonvägen 30
Box 490
129 04 Hägersten
Telefon 08-508 23 326
clas.cederlid@stockholm.se

**Lokalpolisområde Skärholmen
Kommunpolis**
Stockholm, Syd
Telefon 010 56 424 45
kommunpolis-lpo-skarholmen.region-stockholm@polisen.se
polisen.se

Innehåll

Innehåll	2
1. INLEDNING	4
1.1. Syfte och bakgrund	4
2. METOD	4
2.1. Medborgardialog	5
2.2. Medarbetarenkät inom stadsdelsförvaltningen	5
2.3. Medarbetardialog inom Skärholmens lokalpolisområde	5
2.4. Lägesbild	5
3. LOKALPOLISOMRÅDE SKÄRHOLMEN	7
4. STOCKHOLMS STAD	7
5. HÄGERSTEN-LILJEHOLMENS STADSDELSOMRÅDE	8
5.1. Ett stadsdelsområde med tio stadsdelar	8
5.2. En ökande befolkning	8
5.3. Anmälningar till socialtjänsten	11
6. BROTTSLIGHET	12
6.1. Anmälda brott	12
6.2. Inbrott	14
6.3. Narkotika	16
6.4. Ungdomar	17
6.5. Medborgardialog	21
6.6. Medarbetarenkät inom stadsdelsförvaltningen	21
7. TRYGGHET	22
7.1. Stockholms stads trygghetsmätning 2017	22
7.2. Medborgardialog	25
7.3. Enkät till Hägersten-Liljeholmens medarbetare	25
8. Utmaningar i stadsdelsområdet	29
8.1. Val av prioriterade områden	31
9. PRIORITERADE OMRÅDEN	32
9.1. Brottslighet och otrygghet i Liljeholmens stadsdel	32
<i>Narkotika</i>	33
<i>Brottsoffer</i>	33
<i>Organiserad brottslighet</i>	33
9.2. Brottslighet och otrygghet i Västertorp	33
<i>Västertorp</i>	33
<i>Brottsoffer</i>	33
<i>Organiserad brottslighet</i>	33
9.3. Ungdomar	34

9.4.	Olovliga bosättningar/påträngande tiggeri	34
	<i>Brottsoffer</i>	34
	<i>Organiserad brottlighet</i>	35
9.5.	Våldsbejakande extremism	35
	<i>Brottsoffer</i>	35
10.	KÄLLOR	35

1. INLEDNING

1.1. Syfte och bakgrund

Stockholms stad och polismyndigheten region Stockholm har upprättat ett samverkansavtal som är daterat den 19 maj 2015. Detta avtal ligger till grund för denna överenskommelse som ska tecknas mellan Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning och Lokalpolisområde Skärholmen.

Samverkansavtal är ett gemensamt ansvar för polis och kommun. Det övergripande samverkansavtalet mellan Stockholms stad och polismyndigheten löper 2015-05-19 och 2019-05-19.

Målet med överenskommelsen är att parterna tillsammans arbetar för att förebygga brottslighet och öka tryggheten inom stadsdelsområdet och ett medel för att nå målet är samverkan. Syftet med samverkan är att parterna utifrån den lokala lägesbilden gemensamt ska utveckla och stärka arbetet som rör parternas ansvarsområden. Parterna ska skapa samverkansstrukturer och samordna sina resurser genom effektiva, samtidiga och enhetliga insatser utifrån respektive prioriterat område. I samverkansavtalet fastslås att parterna ska ta särskild ställning till kategorierna ”ungdomar”, ”brottsoffer” och ”organiserad brottslighet” inom kommunen. Sedan avtalet tecknades har våldsbejakande extremism tillkommit som en prioriterad kategori.

Överenskommelsen ska innehålla en handlingsplan/åtgärdsplan som grundar sig på analyser av statistiskt underlag och trygghetsundersökningar, medborgarperspektiv samt perspektiv från medarbetare som verkar i lokalsamhället. Den gemensamma lägesbilden bygger på två separata lägesbilder framtagna av respektive part.

2. METOD

Inför den första revideringen av lägesbilden, hösten 2017, har inga nya medarbetarenkäter eller medarbetardialoger genomförts. Synpunkter och upplevelser som spontant skickats in till medborgarkontoret och till polisen eller som framkommit vid medborgamöten under året har värderats denna revidering av lägesbilden.

I kartläggningen inför lägesbilden ingår olika befintliga data från Trygghets- och livsstilsundersökningar samt statistik från

verksamheterna. För att komplettera befintligt data har såväl medborgar- som medarbetardialog/enkäter genomförts.

2.1. Medborgardialog

Inför lägesbild 2016 genomförde polisen och stadsdelsförvaltningen tillsammans medborgardialog. Vid revideringen 2017 har ingen ny medborgardialog genomförts.

Medborgarna kunde 2016, i dialog med polis och representanter för stadsdelsförvaltningen berätta om sin närmiljö och vilka utmaningar och problem de ser i sitt närområde. Medborgarna hade även möjlighet att skriftligen lämna in en enkät med sina tankar och funderingar.

2.2. Medarbetarenkät inom stadsdelsförvaltningen

Ingen ny medarbetarenkät har genomförts inför revideringen av lägesbilden 2017.

I den medarbetarenkät som stadsdelsförvaltningen genomförde 2016 svarade 305 medarbetare. De stora svarsgrupperna var förskolan med 117 svar, social omsorg med 110, äldreomsorgen med 52. Mest svarsbenägna var de som arbetat i området i tio år eller mer.

2.3. Medarbetardialog inom Skärholmens lokalpolisområde

Ingen ny medarbetardialog har genomförts inför revideringen av lägesbilden 2017.

Lokalpolisområde Skärholmen genomförde en medarbetardialog i februari 2016 där alla som arbetar på lokalpolisområdet gavs möjlighet att delta. Medarbetarnas kunskaper och erfarenheter har tagits tillvara och ligger som grund till de problemområden som prioriterats.

En arbetsgrupp med representanter från teamen träffas regelbundet. Arbetsgruppens främsta uppgift är att förankra samverkansöverenskommelserna hos all personal. Arbetsgruppen deltar aktivt vid orsaksanalyser av de lokala problembilderna och val av aktiviteter.

2.4. Lägesbild

Parterna har tagit fram separata lokala lägesbilder medan analys och val av prioriterade problemområden är gemensam. Problemområdena beaktas utifrån ungdomsperspektiv, brottsofferperspektiv samt om organiserad brottslighet inverkar. Vi har valt våldsbejakande extremism som ett gemensamt prioriterat område oavsett lägesbild. Detta då informationen om problemområdet än så länge är bristfällig och kompetens måste byggas upp.

Lokalpolisområde Skärholmens lägesbild bygger på:

- Medarbetardialog - upplevelser och erfarenheter från lokalpolisen Skärholmens medarbetare gällande utmaningar i stadsdelen och prioritering av problemområden.
- Medborgardialog - medborgarnas upplevelser av vad som skapar otrygghet och vilka problem de upplever i sitt närområde, inom stadsdelen.
- Brottstatistik och underrättelseinformation.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings lokala lägesbild baseras på statistik från enkätundersökningar¹, medborgardialog med boende inom stadsdelsområdet och dialoger i de samverkansnätverk som sorterar under det lokala brottsförebyggande rådet. En till lägesbilden knuten enkät har besvarats av medarbetare i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning våren 2016. I lägesbilden ingår även anmälningsstatistik till socialtjänsten gällande barn och unga.

För att arbeta mot brottslighet och för ökad trygghet behöver det finnas kunskap om den brottslighet som finns i området och om hur boende och verksamma upplever den.

Vid trygghetskapande arbete behöver man förhålla sig till att upplevelse av trygghet inte alltid är detsamma som faktisk risk att utsättas för faror. På så vis kan man uppleva trygghet i miljöer där risken att utsättas för brott är stor, likväl som man kan uppleva otrygghet på platser där risken att utsättas för brott är liten. Det medför att det ibland behöver arbetas med att en relativt riskfri plats också ska upplevas som det. I andra fall handlar det om att

¹ Stockholms stad trygghetsmätning 2017, Skillnadernas Stockholm 2015, Stockholmsenkäten 2014

eliminera risker på en plats eller att medvetandegöra boende eller besökare om de risker som finns, så att de kan anpassa sitt beteende så att risken att utsättas för brott minskar.

Det som upplevs som störande av ordning kan leda till irritation och känsla av otrygghet. Både i medborgardialogen och medarbetarenkäten har därför frågor om upplevelsen av trygghet och ordning ställts.

Styrgruppen beslutar om vilka problemområden som ska ingå i samverkansöverenskommelsen.

Lägesbilden revideras var sjätte månad, underlag samlas in kontinuerligt via beredningsgruppens kontakter och när ny statistik finns att tillgå.

3. LOKALPOLISOMRÅDE SKÄRHOLMEN

omfattar stadsdelsområdena Skärholmen och Hägersten-Liljeholmen

Sedan 2015 består Polismyndigheten i Sverige av 7 regioner. Region Stockholm omfattar fyra Polisområden; Stockholm Norr, Stockholm City, Stockholm Syd samt Gotland.

Dessa Polisområden är därefter indelade i Lokalpolisområden, vilka är 18 till antalet för hela Region Stockholm.

Lokalpolisområde Skärholmen tillhör Stockholm Syd och omfattar stadsdelsområdena Skärholmen och Hägersten-Liljeholmen

Ansvar för att teckna samverkansöverenskommelse ligger på lokalpolisområdet.

4. STOCKHOLMS STAD

Stockholm stad är en politisk styrd organisation. Staden är organiserat i fjorton geografiska stadsdelsförvaltningar, Sexton fackförvaltningar och sexton olika bolag och har följande organisation.

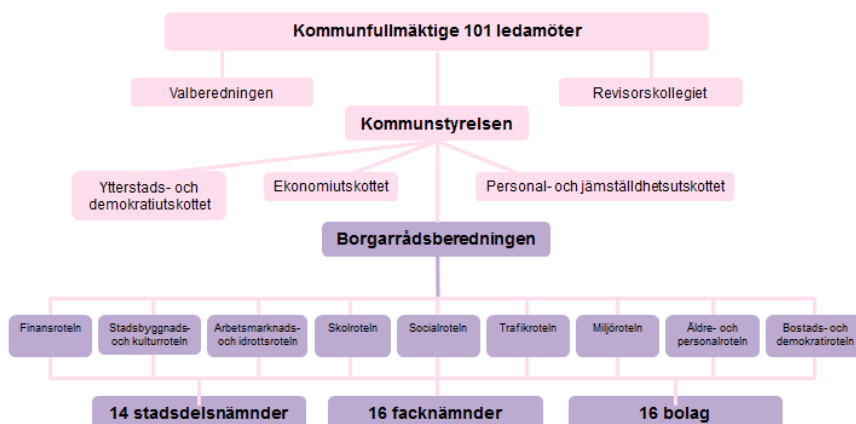

Bild 1. Stockholms stads organisation

Arbetet med att öka tryggheten och minska brottsligheten kan inte ur kommunalt hänseende, utföras av stadsdelsförvaltningen ensamt. Fackförvaltningar och kommunala bolag behöver vara delaktiga för en varaktig förändring.

Beroende på vad som framkommer i den lokala problembilden, kan olika fackförvaltningar och bolag beröras av samverkansöverenskommelsen. Ansvar för den lokala samverkansöverenskommelsen ligger hos stadsdelsförvaltningen. Överenskommelsen undertecknas av respektive stadsdelsdirektör och kommer då att gälla för alla, av överenskommelsen berörda kommunala verksamhetsområden.

5. HÄGERSTEN-LILJEHOLMENS STADSDELSOMRÅDE

5.1. Ett stadsdelsområde med tio stadsdelar

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde består av tio stadsdelar. Aspudden, Fruängen, Gröndal, Hägersten, Hägerstensåsen, Liljeholmen, Midsommarkransen, Mälarhöjden, Västberga och Västertorp. Området avgränsas av Mälaren i nord, Enskede-Årsta-Vantör i öster, Älvsjö i sydost, Huddinge och Skärholmen i söder.

Bild 2. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde med de tio stadsdelarna.

5.2. En ökande befolkning

Befolkningen ökar i alla stadsdelar. I hela stadsdelsområdet har antalet boende under en tioårsperiod ökat från 62 000 till ca 85 000 invånare. Om ytterligare tio år beräknas ytterligare 20 000 invånare ha tillkommit, så att 105 000 personer bor i området. År 2015 var födelsenettet för första gången på många år större än inflyttningsnettot, vilket indikerar en ung befolkning.

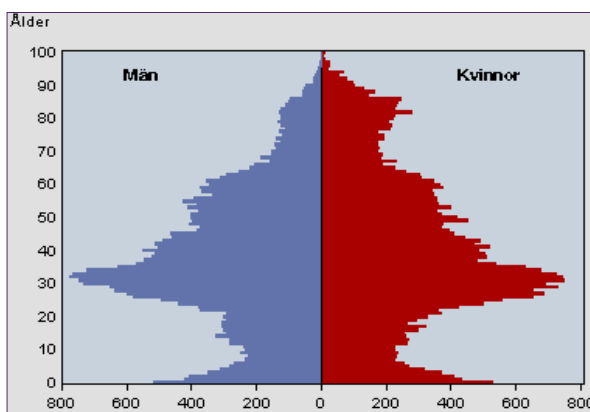

Bild 3. Folkmängd efter ålder

I stadsdelen Mälärhöjden dominerar bostäder i småhus, i övriga stadsdelar är lägenheter i flerbostadshus i majoritet. Bostadsrätt är den dominerande boendeformen i flerfamiljshusen, närmare 58 % av lägenhetsbeståndet, 16 % hör till allmännyttan och 26 % kategoriseras som övriga hyresrätter.

Dagbefolkningen är stor i stadsdelsområdet och cirka 44 000 personer har sin arbetsplats i framför allt Liljeholmen, Västberga eller Midsommarkransen. Dagbefolkningen är därmed den största

utanför innerstaden. De branscher som sysselsätter flest är företagstjänster, handel, byggverksamhet och utbildning.

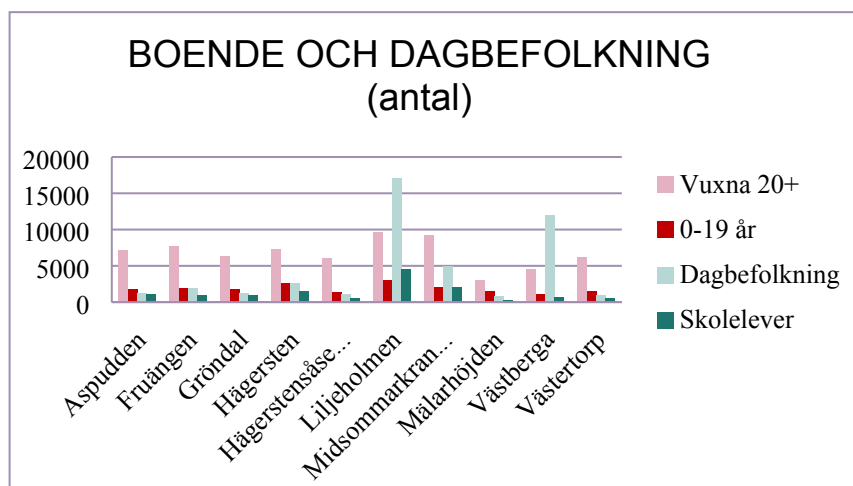

Diagram 1. Visar antalet boende över och under 20 år i respektive stadsdel. Det visar också antalet personer som har sin arbetsplats eller går i skolan i respektive stadsdel år 2015.

Trots att befolkningen är ung och att det bor ca 10 000 barn och ungdomar i åldern 6-19 år i området är antalet skolelever ännu större. Cirka 13 000 går i skola i området. Vardagar sker det ett in och utflöde av barn och tonåringar i stadsdelsområdet. Barnen i förskoleålder är fler i varje årskull än de i skolåldern, drygt 8 000 är i åldrarna 0-5 år.

Befolkningen i Hägersten-Liljeholmen är välutbildad i jämförelse med resten av befolkningen i staden. Majoriteten (60 %) av befolkningen har eftergymnasial utbildning mot ungefär 57 % i hela staden. Endast 7,2 % har grundskola som högsta utbildning mot 9,5 % i hela staden. Andelen elever som efter årskurs 9 har behörighet för gymnasiestudier är 92 %. I det senaste kommunalvalet röstade 83,3 procent av de röstberättigade. Valdeltagandet är därmed högre än i staden totalt.

Andelen öppet arbetslösa är lägre än genomsnittet 2,2 % jämfört med 3 % i staden. Följdriktigt är också andelen förvärvsarbetande högre i Hägersten-Liljeholmen. Bland de förvärvsarbetande arbetar många med företagstjänster. Andra stora branscher är vård och omsorg, handel samt utbildning.

Hälsan i befolkningen är bättre än genomsnittet. Antalet sjukdagar är lägre än i staden som helhet liksom andelen med ekonomiskt bistånd.

Medelinkomsten är ca 328 000 kronor per år och ligger något under genomsnittet för staden. Medelinkomsten varierar stort mellan stadsdelarna från 278 800 kronor i Västertorp till 427 300 kronor i Mälarhöjden. Andelen med utländsk bakgrund är lägre än genomsnittet för staden och ligger på 23 %. Allra lägst i Mälarhöjden och högst i Västberga. Andelen med utländsk bakgrund tenderar att samvariera med lägre medelinkomst, med Liljeholmen som undantag där andelen med utländsk bakgrund är högre än genomsnittet och även så årsinkomsten.

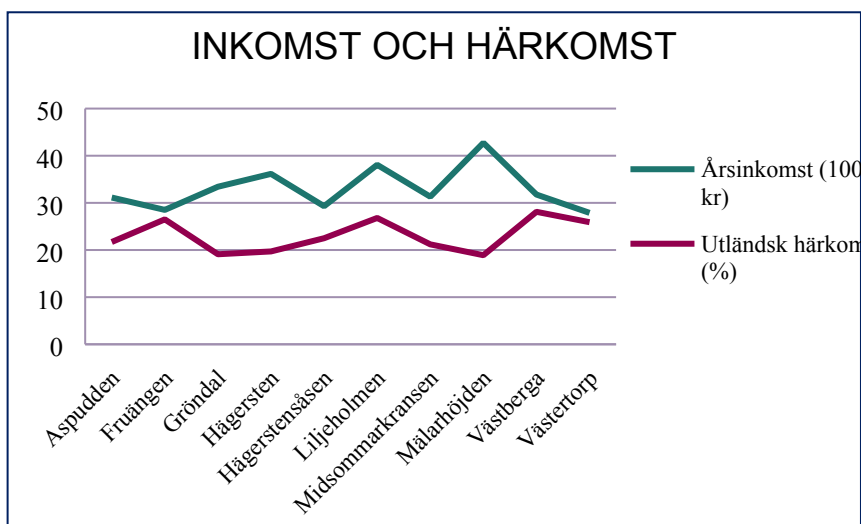

Diagram 2. Den röda linjen visar andelen av befolkningen som har utländsk härkomst i procent. Den gröna linjen är medelinkomsten per år i 10 000 kronor.

5.3. Anmälningar till socialtjänsten

Till mottagningsgruppen hos socialtjänstens barn- och ungdomsenhet inkom under 2015 orosanmälningar angående totalt 2 158 barn och ungdomar. För 76 barn ansöktes det om stöd. Anmälningarna rörde sig i 655 av fallen om missbruk i familjen alternativt våld riktat mot barnet självt eller inom barnets familj.

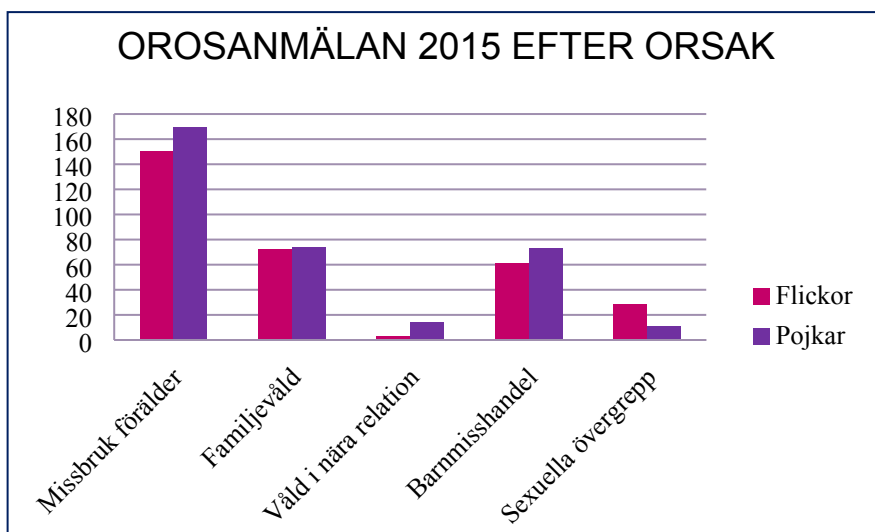

Diagram 3. Fördelningen av orsaker till anmälan avseende våld eller missbruk inom familjen och barnmisshandel till barn- och ungdomsenheten 2015.

I 297 av fallen har barnet blivit utsatt för eller bevittnat våld.

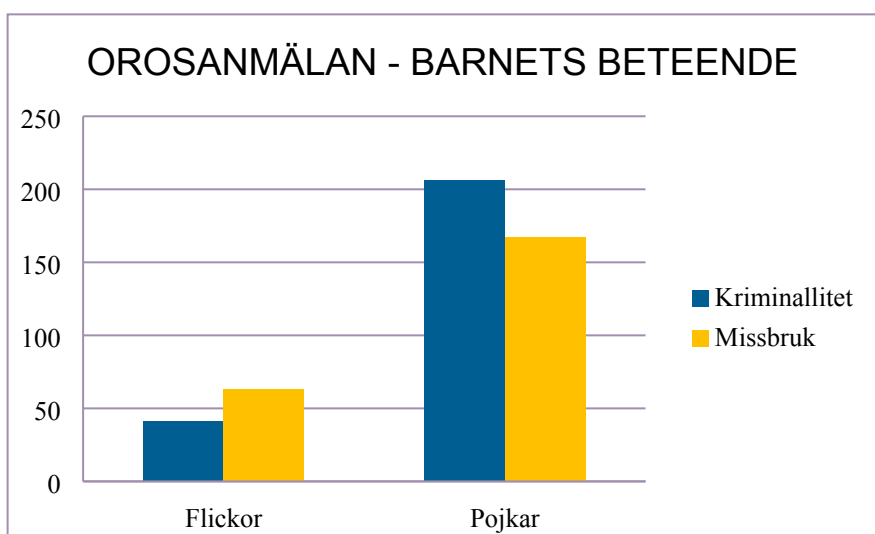

Diagram 4. Fördelningen av orsaker till anmälan på grund av barnets eget beteende, till barn- och ungdomsenheten 2015.

Barnets eget missbruk eller kriminella beteende är i 477 av fallen orsaken till anmälan. De flesta orosanmälningar oavsett orsak gäller pojkar utom sexuella övergrepp där merparten avser flickor.

6. BROTTSLIGHET

6.1. Anmälda brott

Anmälda brott inom Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde följde snittet för hela Stockholm fram till år 2011. Därefter sker en snabbare minskning i SDO Hägersten-Liljeholmen än i staden totalt. Under senare hälften av år 2013 ökar antal anmälda brott igen men ligger ännu på en lägre nivå än generellt för staden.

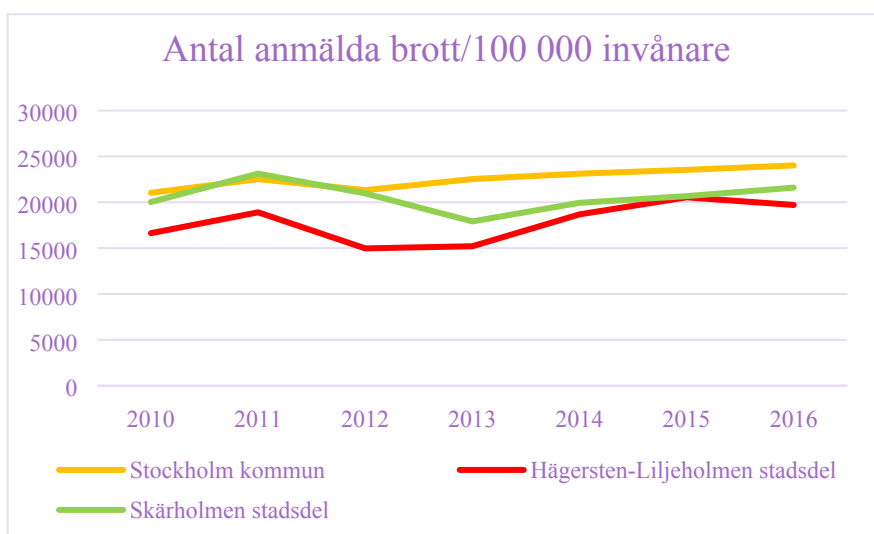

Diagram 5. Antal anmälda brott, totalt, per 100 000 invånare. Källa: BRÅ

Enligt statistik för Skärholmens lokalpolisområde (SDO Hägersten-Liljeholmen och Skärholmens SDO) för alla anmäla brott ses fördelningen mellan brottskategorier nedan. Tillgreppsbrott, inbrott/stöld, är den enskilt största brottskategorin följt av trafikbrott och våldsbrott.

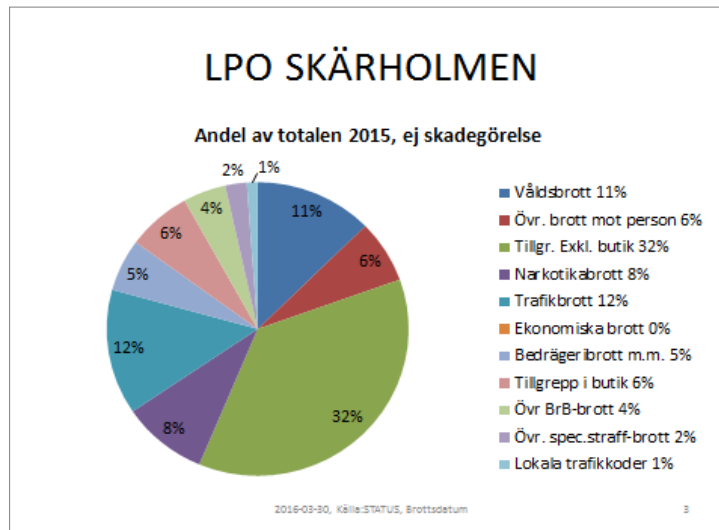

Diagram 6. Fördelning av anmälda brott enligt olika brottskategorier

I diagrammet nedan är brotten inom hela lokalpolisområdet uppdelade så att det avser andel brott som begåtts inom SDO Hägersten-Liljeholmen. Andelarna kan jämföras med att 70 % av befolkningen bodde i Hägersten-Liljeholmens och 30 % i Skärholmens stadsdelsområde år 2015.

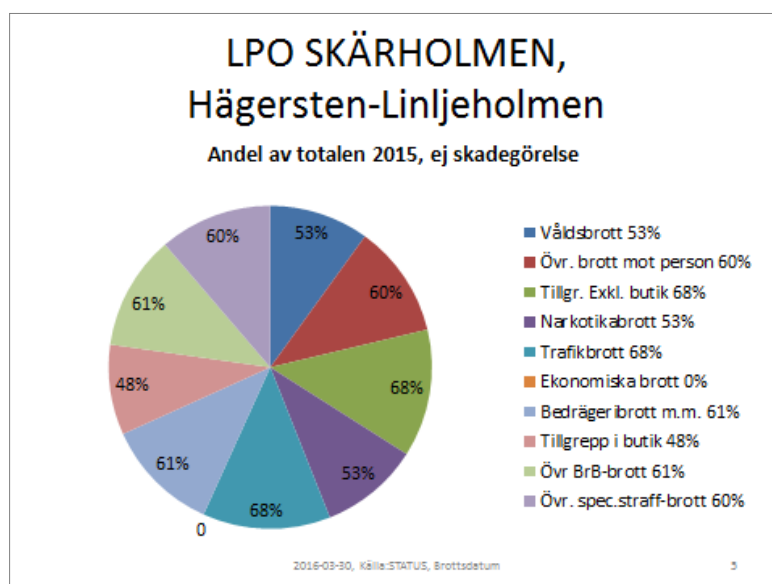

Diagram 7. Procentuell andel av anmälda brott inom Skärholmens lokalpolisområde som begåtts inom Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde.

I Hägersten-Liljeholmen sker närmare 60 % av alla brott förutom när det gäller tillgrepp i butik där endast 48 % sker i området. Jämförs med att 70 % av befolkningen bodde i Hägersten-Liljeholmens och 30 % i Skärholmens stadsdelsområde år 2015.

Både medborgarna och polisens medarbetare upplever även trafikbrott som ett stort problem i Hägersten-Liljeholmen. Enligt statistiken begås 68 % av trafikbrotten i lokalpolisområdet där.

6.2. Inbrott

Statistik för 2016 visar att inbrotten i stadsdelsområdet ökar. Trots detta är inbrott inget prioriterat område vid revideringen 2017. När revidering av lägesbilden gjordes togs hänsyn till bl.a. vilka andra utmaningar som fanns i stadsdelsområdet och parternas förmåga att arbeta aktivt med problemområdet. När det gäller inbrott så finns det få forsknings- eller evidensbaserade metoder som ger ett gott resultat med den resurs som parterna kan prioritera för problemet. Den metod som visat sig vara mest effektiv är Grannsamverkan och det kommer parterna arbeta med inom ramen för denna överenskommelse.

Vid de dialoger och enkäter som genomfördes 2016 uttryckte såväl medborgare som medarbetare att inbrott var ett stort problem i Hägersten-Liljeholmen. Det gäller bostadsinbrott i villor och lägenheter, inbrott i källare, vind och garage och inbrott i Stadsdelsförvaltningens verksamhetslokaler. Enligt brottsstatistik från 2016 begicks mer än 7 av 10 bostadsinbrott² (520 st) inom lokalpolisområdet i Hägersten-Liljeholmen.

² Fullbordat inbrott i bostad, källare, vind och garage.

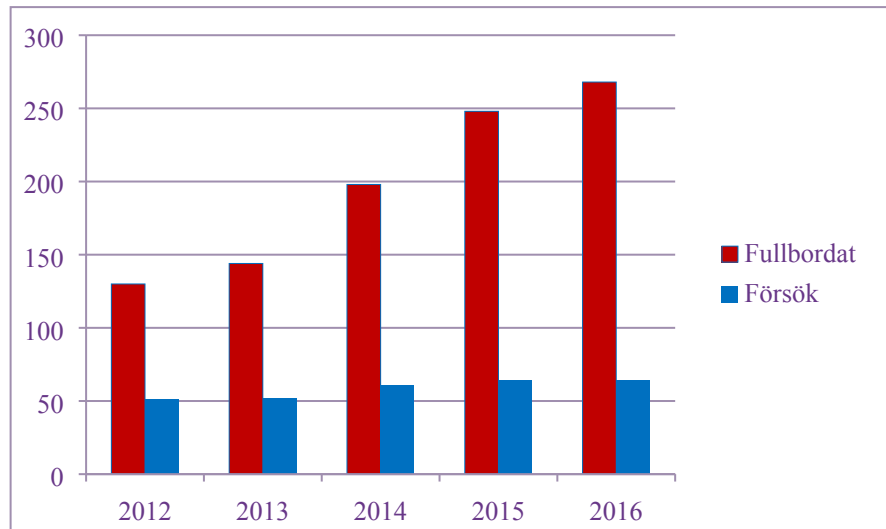

Diagram 8. Antalet anmälningar om inbrott och försök till inbrott i Hägersten-Liljeholmen över tid i bostad. Ej källare, vind eller garage, BRÅ

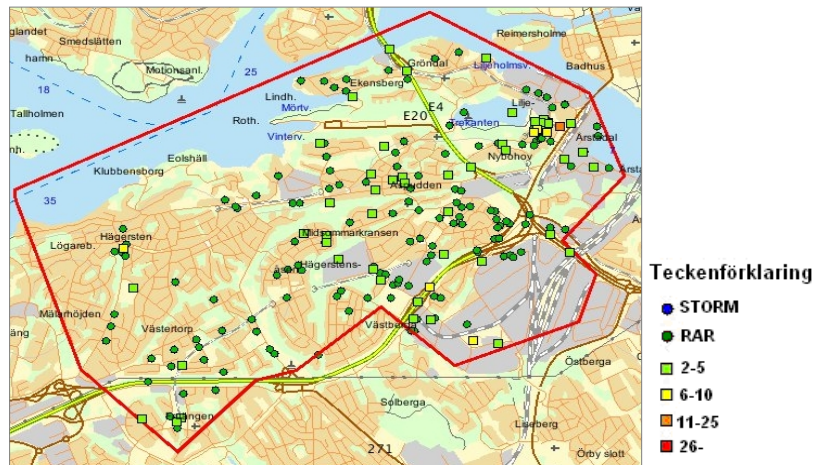
Polisens medarbetare ser flera orsaker till det stora antal inbrott i stadsdelsområdet. Det finns många lämpliga objekt i området, en stor del av området består av villor och bostadsrätter i den högre prisklassen vilket gör det rimligt att anta att det finns dyrbart gods att stjäla. Många bostäder har insynsskyddade trädgårdar och balkonger varför upptäcktsrisken är mycket liten. Det finns också en stor avsättningsyta för stöldgods.

De anmälda inbrotten under 2016 visar att alla stadsdelar där det finns bostäder är drabbade. Vissa områden som t.ex. Hägerstensåsen och Gröndal är extra utsatta.

Stöld genom inbrott är ett brott som kräver lite resurser för att genomföra och som generellt ger låga straff. Polisens medarbetare tror att dessa faktorer påverkar denna brottsutveckling.

6.3. Narkotika

Medarbetare hos både stadsdelsförvaltningen och polisen uppger narkotika som ett stort problem i området. Det gäller såväl bruk som försäljning av droger. Problemen är särskilt stora i och runt Liljeholmens centrum. Där uppehåller sig många missbrukare av både alkohol och narkotika.

Även i andra delar av stadsdelsområdet finns det problem med droger. Medborgarna skattar narkotikarelaterad brottslighet som

Bild 6. RAR: totalt 342brott) Källsystem: RAR, Datum 2016, Brottskod: 5011

nummer ett av upplevda problem i området kring Liljeholmen. Kartbilden ovan över anmälda narkotikabrott, eget bruk, styrker medborgarnas iakttagelser.

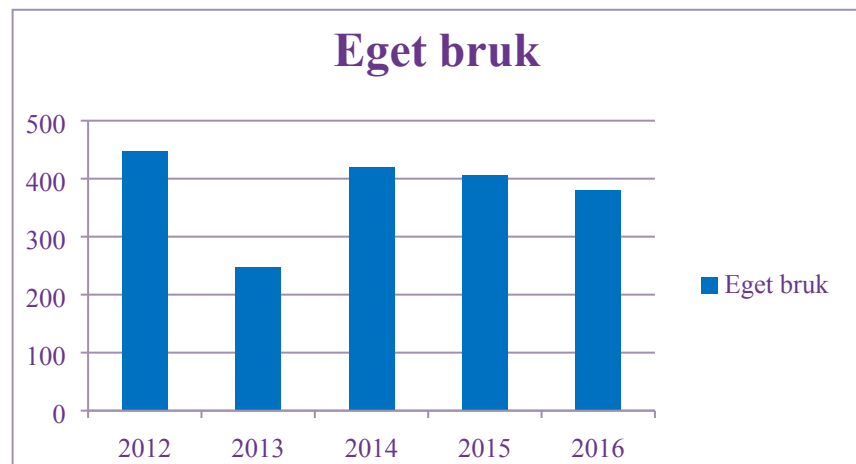

Diagram 9. Anmälda narkotikabrott, eget bruk, över tid i Hägersten-Liljeholmen, BRÅ

Även andra narkotikabrott, som innehav och överlåtelse, ligger högt i Liljeholmen. Det finns ett problem med narkotikapåverkade personer i området runt Liljeholmens centrum.

6.4. Ungdomar

Polisens medarbetare har identifierat att en stor del av den brottslighet och den upplevda otrygghet som finns i stadsdelsområdet genereras av ungdomar. Dels av ungdomar som bor i stadsdelsområdet och dels av ungdomar som tillbringar dagarna i någon av de gymnasieskolor som finns i Liljeholmen.

Medborgarna i stadsdelsområdet har också uttryckt att ungdomar, oftast i gäng, skapar otrygghet. Medborgarna kopplar även brottslighet till ungdomar då främst skadegörelse, klotter, personrån samt narkotikabrott och störande mopedåkning.

Dåliga attityder mot varandra och mot samhället upplevs bland många unga. Skolorna i området i allmänhet och Liljeholmens gymnasieskolor i synnerhet, har elever från hela stor-Stockholm. Det i kombination med att det finns cirka 3 600 gymnasieungdomar dagtid i Liljeholmen minskar upptäcktsrisken och igenkänningen.

Medarbetarna och medborgarna upplever att det saknas bra samlingsplatser för de unga i området och därmed bra vuxna förebilder.

I den s.k. Stockholmsenkäten besvarar eleverna i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet olika frågor om livsstil och levnadsomständigheter. Där finns frågor om och i så fall vilka brott tonåringen har begått. Frågor om man har varit utsatt för brott ingår också. Tonåringarna i 9:an i Hägersten-Liljeholmen uppger att de begår brott i något högre utsträckning än Stockholmsgenomsnittet.

Femton/sextonåringarna i stadsdelsområdet hade enligt Stockholmsenkäten 2014 i högre utsträckning klottrar, snattar, köpt någonting man vet varit stulet och olovligen tagit pengar hemma under det senaste året jämfört med sina jämnåriga i staden som helhet. I årets undersökning har bilden delvis ändrats.

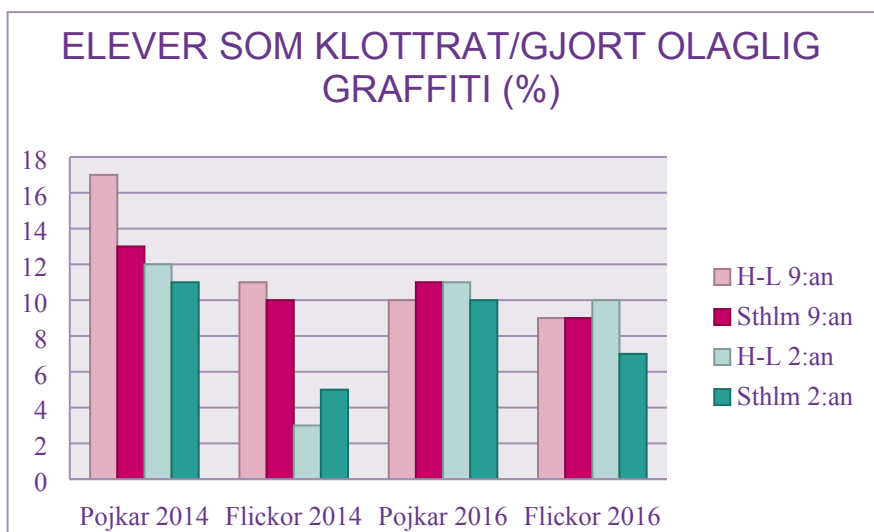

Diagram 10. Elever som i Stockholmsenkäten 2014 angett att de klottrat eller gjort olaglig graffiti de senaste 12 månaderna i Hägersten-Liljeholmen respektive Stockholm som helhet och i årskurserna 9 samt 2 på gymnasiet.

Pojkarna ligger på genomsnittet för staden medan flickorna ligger över när det gäller snatteri, olovligen tagit pengar hemma och smitit från betalning. För flickorna gäller det även på gymnasiet och 15 procent har använt annan/falsk legitimation mot 10 procent i staden som helhet.

I Stockholmsenkäten sammanställs svaren efter var de ungdomar som svarat på enkäten bor, men ingenting om var handlingar har skett. Polisanmälningarna utgår ifrån var ett brott är begånget och inte utifrån av var de inblandade bor.

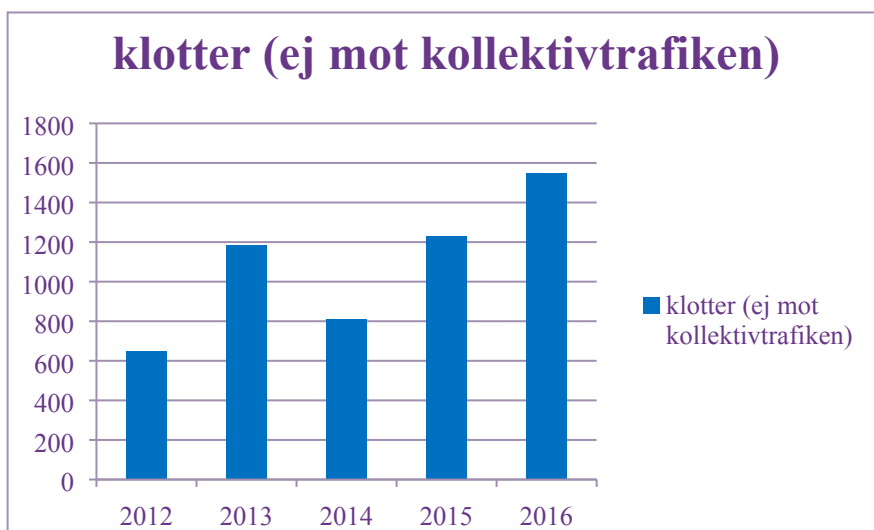

Diagram 11. Antalet anmälningar med anledning av klotter i Hägersten-Liljeholmen över tid. BRÅ

Bilden är en annan för så kallade strategiska brott. Då avses brott som samvarierar med en fortsatt kriminell bana. De tonåringar som begår strategiska brott har en ökad risk för en livsvarig kriminalitet (life course persistent offender)³ För de allra flesta av tonåringarna är det normbrytande beteendet avgränsat till åren runt och strax efter puberteten (adolescens limited offender)⁴. Ett förhållande som delvis redan visar sig avseende brott i årskurs 2 på gymnasiet.

Vilka brott det är varierar något över tid. Två brottskategorier som återkommer i de senaste 20 årens klassificering är rån och tillgrepp av motorfordon. I senaste sammanställningen⁵ placerar sig narkotikabrott på tredje plats, efter ovan nämnda och har då ersatt inbrott. När det gäller grövre brott, som stöld av fordon, inbrott, rån ligger nivåerna på eller under genomsnittet för Stockholm både för 9:orna och för eleverna på gymnasiet. Eleverna tillfrågas om de under de senaste 12 månaderna tvingat någon att ge dem pengar, mobiltelefon eller något annat värdefullt, vilket klassificeras som personrån. Här svarar 3 procent av pojkarna ja, i staden som helhet rör det sig om 4 procent av pojkarna. Detsamma gäller för stöld av moped eller motorcykel. Avseende inbrott ligger pojkarna i Hägersten-Liljeholmen betydligt under genomsnittet.

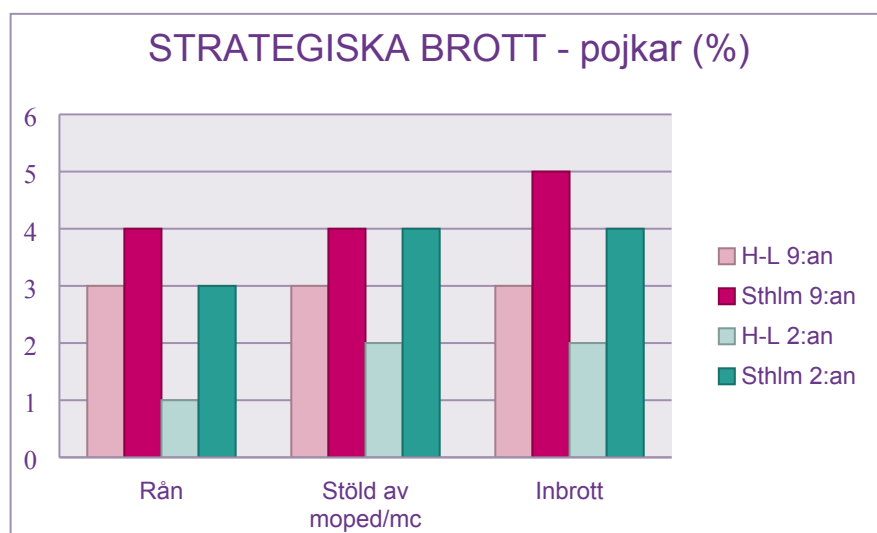

Diagram 12. Andelen pojkar som i Stockholmsenkäten 2016 svarat att de begått de strategiska brotten rån, tillgrepp av tvåhjuligt motorfordon eller inbrott, i Hägersten-Liljeholmen respektive Stockholm som helhet.

³ Developmental theories of crime and delinquency, by Terrie E. Moffitt 1997

⁴ Ibidem

⁵ Brå Rapport 2011:21

När det gäller stöld av motorfordon, inbrott och rån ligger nivåerna för flickor i Hägersten-Liljeholmen på mellan 0 - 2 procent liksom i staden som helhet. Till skillnad från pojkarna ligger flickorna på samma nivå som i staden som helhet.

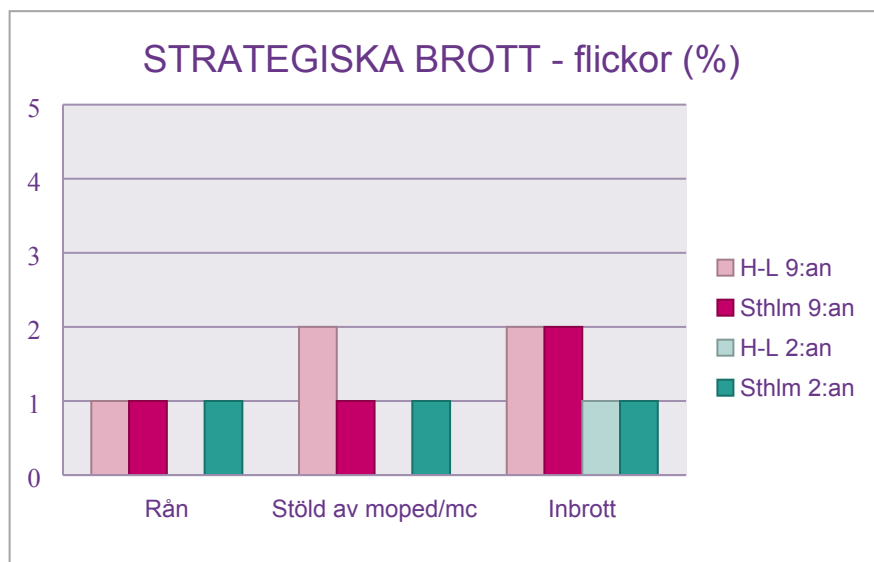

Diagram 13. Andelen flickor som i Stockholmsenkäten 2016 svarat att de begått de strategiska brotten rån, tillgrepp av tvåhjuligt motorfordon eller inbrott, i Hägersten-Liljeholmen respektive Stockholm som helhet. När stapel saknas beror det på att svaren är så få att de anges som 0 %.

Eleverna tillfrågades om de under det senaste året med avsikt slagit någon så de tror/vet att hen behövde sjukvård. Här ligger nivåerna för pojkarna (3 %) under stadens genomsnitt (5 %) men för flickorna över (2 % mot 1 %). Eleverna tillfrågades också om de har kamrater som begår allvarliga brott. I Hägersten-Liljeholmen uppger 7 % av pojkarna och 4 % av flickorna att de flesta av deras kamrater begår allvarliga brott. I staden som helhet är det 8 % respektive 4 %.

När det gäller att ha vara utsatta för brott ligger pojkarna och flickorna i Hägersten-Liljeholmen både i 9:an och i årskurs 2 på gymnasiet på ungefär samma nivå som genomsnittet. Här skiljer sig resultaten från tidigare år då pojkarna har varit utsatta i större utsträckning än sina jämnåriga i Stockholm som helhet.

6.5. Medborgardialog

Ingen ny medborgardialog har genomförts inför revideringen av lägesbilden 2017.

I medborgardialogen 2016 visade det sig att 42,4 % av de svarande tycker att det finns problem med brottslighet i området. Det geografiska område som nämns är Liljeholmen. Ungefär hälften så många nämner Midsommarkransen, därefter kommer Aspudden. Andra områden får bara enstaka svar.

Det brott som nämns är i fallande skala inbrott, narkotikarelaterade brott, klotter och skadegörelse och stöld. Avseende vem som kan göra någonting åt situationen anger 88 % polisen, 51 % kommunen och 46 % anger svaret ”du som invånare”.

6.6. Medarbetarenkät inom stadsdelsförvaltningen

Ingen ny medarbetarenkät har genomförts inför revideringen av lägesbilden 2017.

I enkäten 2016 svarade majoriteten nej på om det finns problem med brottslighet i området, 68,5 procent. En knapp tredjedel svarar att det finns problem med brottslighet. Även här sticker Liljeholmen ut när det gäller brottslighet. Andra stadsdelar som nämns mer frekvent är Hägersten (Axelsberg), Fruängen och Västertorp. Det handlar framför allt om missbruksrelaterade brott, stölder, inbrott och skadegörelse. Ungdomar lyfts som gärningspersoner. Brott mot äldre i form av bedrägerier eller personrån nämns som ett problem.

7. TRYGGHET

I stockholmsenkäten ställs frågor om hur eleverna upplever tryggheten i sitt bostadsområde.

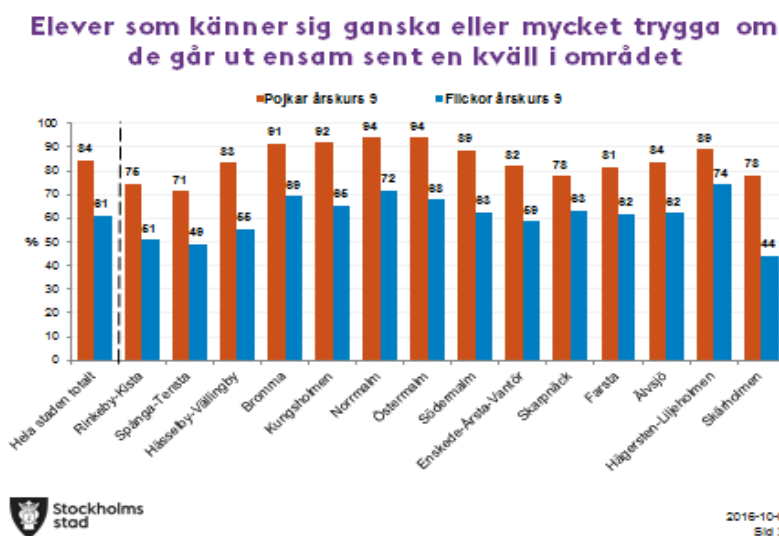

Diagram 14. Andelen i årskurs 9 som i Stockholmsenkäten 2016 angett att de känner sig trygga utomhus på kvällarna.

Hägersten-Liljeholmens unga både i högstadiet och på gymnasiet, känner sig tryggare ute sent på kvällen än genomsnittet i Stockholm. Flickorna i 9:an var tryggast i staden med 74 %.

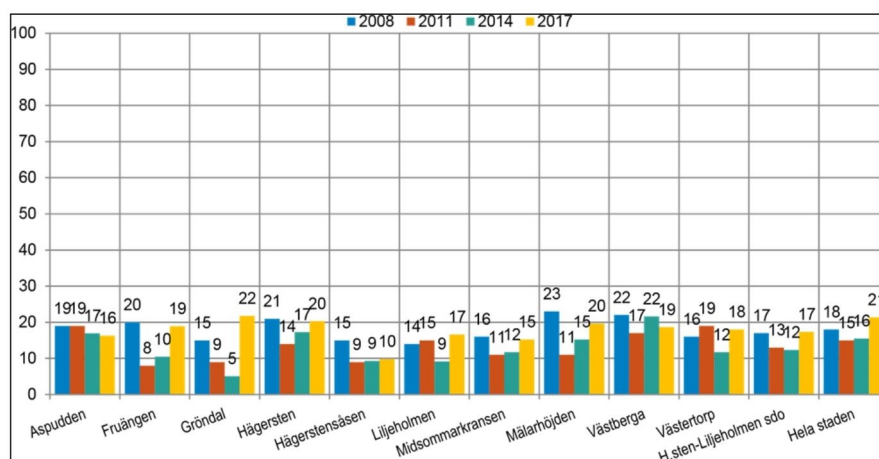
7.1. Stockholms stads trygghetsmätning 2017

Trygghetsmätningen är en stadsövergripande enkätundersökning där frågor ställs om invånarnas upplevda utsatthet för brott, oro för att utsättas för brott och ordningsstörningar. De svarande i Hägersten-Liljeholmen upplever sammantaget mindre utsatthet, oro och ordningsstörningar än vad genomsnittet i Stockholm stad gör.

Det finns vissa skillnader stadsdelar emellan. När det gäller oro för att utsättas för brott av något slag så är den som störst i Gröndal (22 %), att jämföras med trygghetsmätningen 2014 då invånarna i Gröndal uppgav lägst oro i stadsdelsområdet (5 %).

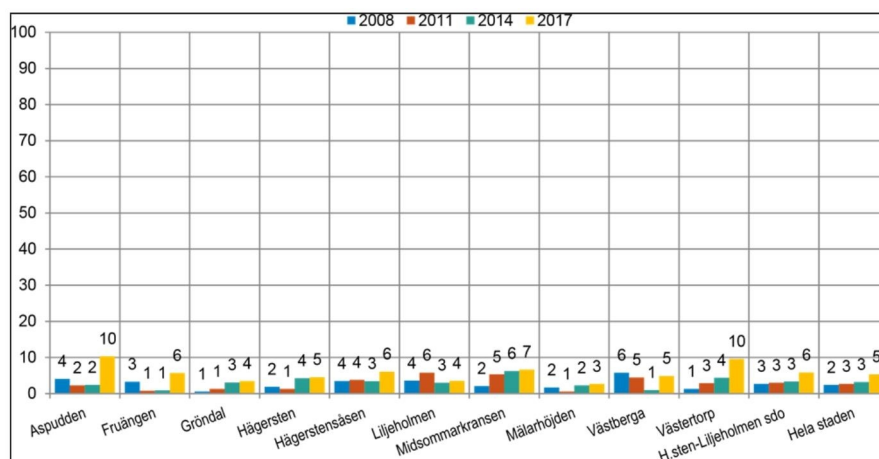
Oron som kommer till uttryck i Gröndal är dock inte förknippad med området de bor i och de svarande uppger inte heller någon hög oro eller utsatthet i de olika brottskategorierna i trygghetsmätningen.

I Mälärhöjden (27 %) och Hägersten (24 %) upplever invånarna en något högre oro att bli utsatt för bostadsinbrott än genomsnittet i Stockholms stad (22 %). Den inrapporterade utsattheten för stöld i hushållet är högst i Västertorp (18 %), Hägerstensåsen (16 %) och Mälärhöjden (15 %) att jämföra med genomsnittet i Stockholms stad (12 %).

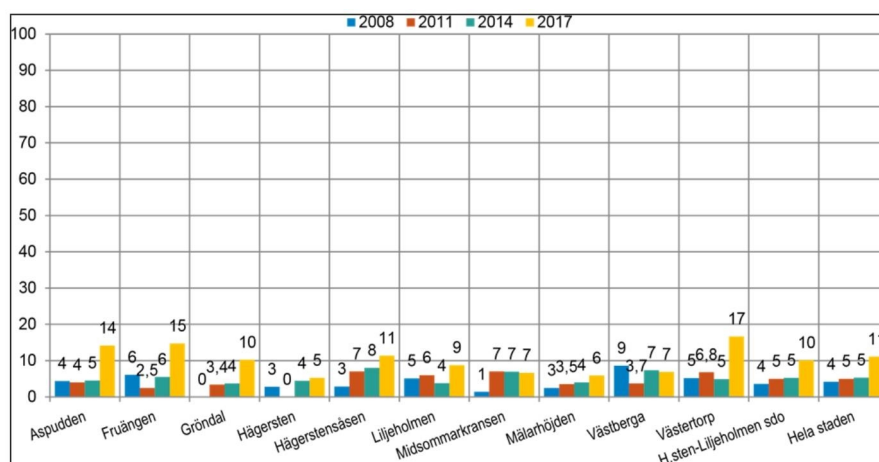
Andel (%) som en gång i månaden eller oftare under de senaste tolv månaderna varit oroliga för att utsättas för brott av något slag.

I stadsdelsområdet beskriver de svarande sammantaget en ökad utsatthet för sexuella trakasserier (6 %) som hamnar något över snittet i Stockholms stad (5 %).

Andel (%) som själva under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för sexuella trakasserier.

Oron för att bli utsatt för sexuella trakasserier i Hägersten-Liljeholmen ligger något under genomsnittet i Stockholms stad (Stockholms stad 11 % och Hägersten-Liljeholmen 10 %) men några stadsdelar ligger över genomsnittet exempelvis Fruängen (15 %) och Västertorp (17 %).

Andel (%) som ganska ofta eller mycket ofta under de senaste 12 månaderna känt oro för sexuella trakasserier utanför hemmet.

Västertorp är den stadsdel som hamnar över genomsnittet i Stockholms stad när det gäller utsatthet och oro. De svarande uppger en utsatthet för brott som ligger över genomsnittet i Stockholms stad när det gäller samtliga brottskategorier. Den största avvikelser ser vi i brottskategorin misshandel där 9 % uppger att de har blivit utsatta för misshandel, att jämföra med genomsnittet i Stockholms stad som är 2 %.

Invånarna i Västertorp uttrycker också en oro som ligger över genomsnittet i Stockholms stad när det gäller våld eller överfall i den offentliga miljön, sexuella trakasserier, våldtäkt, brott av något slag i sitt bostadsområde.

Sammantaget upplever de som bor i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde sig som trygga vilket samstämmer med inrapporterad utsatthet.

7.2. Medborgardialog

I medborgardialogen 2016 kom det fram att 40,8 procent av de svarande tyckte att det fanns problem med ordningen i området. Även här dominerar Liljeholmen och det kraftigt. De andra stadsdelsområdena nämns i enstaka svar som platser med ordningsproblem. Det som upplevs som ordningsstörande är i fallande ordning

- alkoholmissbrukare/fylleri
- trafik
- ungdomar/ungdomsgång
- tiggare
- klotter/skadegörelse
- nedskräpning.

På frågan om vem som kan göra något åt problemen svarar 72 % polisen, 65 % kommunen och 30 % invånarna själva. Vid frågan om vad som kan göras ges svaret att polisen bör vara närvarande och synlig. Medborgarna önskar sig väktare och av kommunen önskar de ungdomsverksamhet, trafik/stadsplanering och bättre belysning.

En dryg tredjedel, 34,2 % tycker att det finns problem med tryggheten i området. I fallande ordning tycker medborgarna att:

- det är för mörkt i gatumiljön kvällstid
- alkoholpåverkade, ungdomsgång
- rädsla att utsättas för rån/misshandel/överfall
- tiggare
- narkomaner
- utsättas för inbrott

Annat som nämns av enstaka svarande är att det är otryggt att gå förbi vissa krogar, att åka i kollektivtrafik och segregation med dess konsekvenser. Här ser många ökad polisiär närvaro som en viktig åtgärd. Kommunen bör också förbättra belysningen. Föräldrar bör engagera sig.

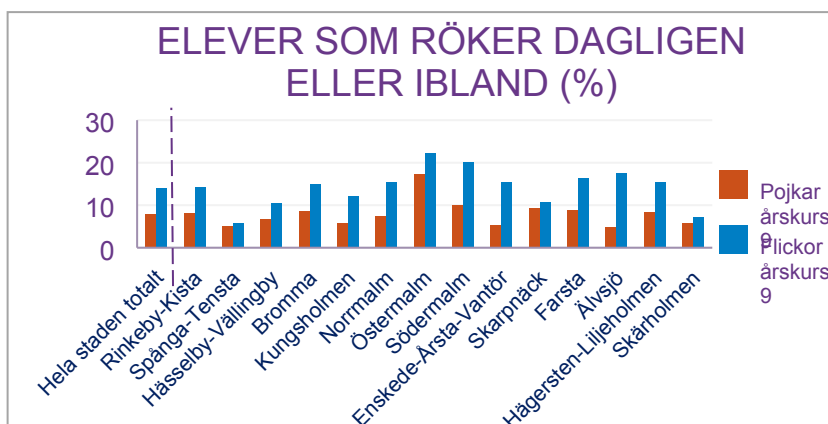

Diagram 18. Andelen elever i årskurs 9 som i Stockholmsenkäten 2016 anger att de röker dagligen eller ibland

Över hälften av tobaksanvändarna köper tobak själva i butik, 54 procent av pojkarna och 59 procent av flickorna, vilket är över genomsnittet för Stockholm på 40 procent respektive 48 procent.

7.4.2. Alkohol

Både eleverna på gymnasiet och i grundskolan ligger högt när det gäller alkoholkonsumtion.

I årskurs 9 dricker 15 procent av flickorna och 12 procent av pojkarna sig berusade minst en gång i månaden. I 2:an på gymnasiet gäller detsamma för 33 procent av flickorna och 29 procent av pojkarna. Pojkarna ligger då bättre till än genomsnittet på 32 procent medan flickorna ligger tre procent över genomsnittet.

Diagram 19. Andelen elever i årskurs 9 som i Stockholmsenkäten 2016 anger att de vid ett och samma tillfälle dricker alkohol, motsvarande en flaska vin en gång i månaden eller oftare.

Andelen elever som helt avstår från alkohol är lägre i Hägersten-Liljeholmen än i Stockholm som helhet. Även här ligger flickorna extra illa till.

De konsumerar vanligast sin alkohol hemma eller hemma hos en kompis. Att vara utomhus är inte så vanligt.

De får vanligen alkoholen via en kamrat eller en kamrats syskon. Man får den mer sällan från ett syskon eller från sina föräldrar med lov. Det är vanligare med privatimporterad eller smugglad alkohol.

Ungdomarna får svara på om de tycker att någon i familjen dricker för mycket. Här svarar både Hägersten-Liljeholmens pojkar och flickor i högre utsträckning att så är fallet. Av flickorna är det 13 procent mot genomsnittets 11 och bland pojkarna 10 procent mot genomsnittets 8 bland eleverna i 9:an. Hägersten-Liljeholmen ligger i varje mätning ett par procent över genomsnittet i denna fråga.

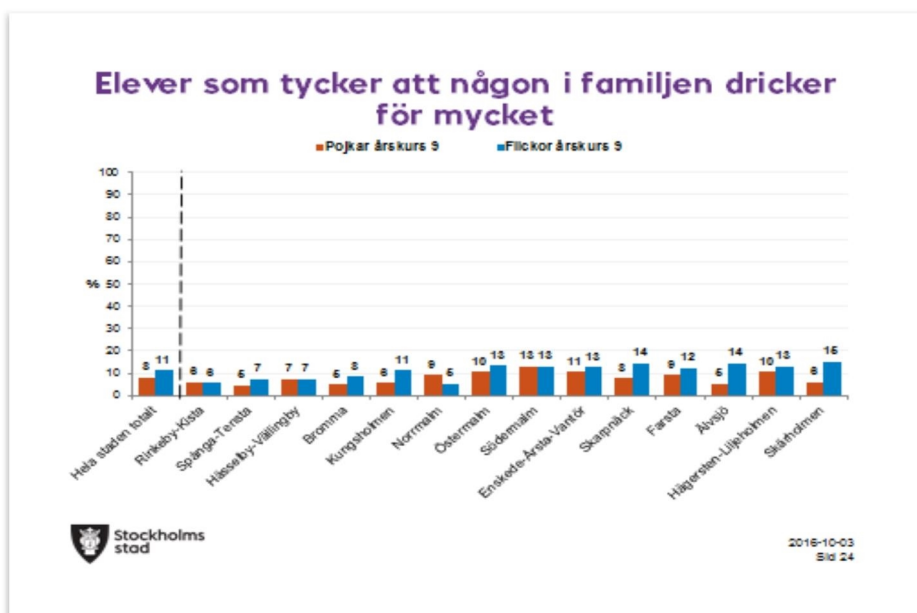

Diagram 20. Andelen elever i årskurs 9 som i Stockholmsenkäten 2016 anger att de tycker att någon i familjen dricker för mycket alkohol.

7.4.3. Narkotika och andra droger

Eleverna får frågor om narkotika. I ca 95 procent av fallen rör det sig om cannabis när elever anger att de testat eller använder narkotika.

Eleverna i 9:an ligger över genomsnittet för Stockholm. Pojkarna på 15 mot stadens 11 % och flickorna på 9 mot stadens 7 %. Det är däremot en minskning från föregående mätning. Flickorna i gymnasiet ligger också över genomsnittet med 24 % som någon gång använt narkotika mot 20 % i staden, för pojkarna handlar det om 27 % mot stadens 29.

Elever som någon gång haft möjlighet att prova narkotika (av de som inte använt narkotika)

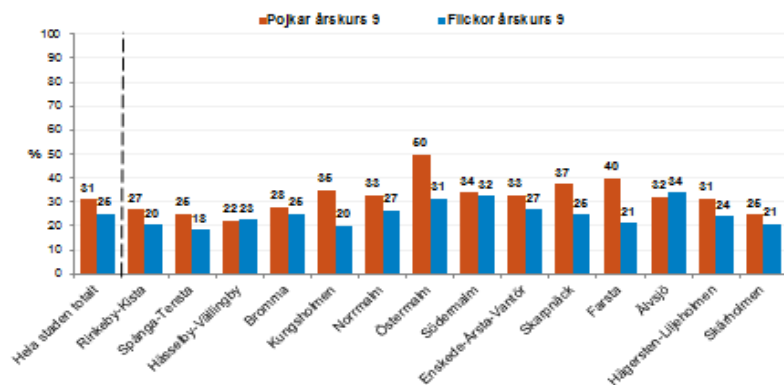

Diagram 21. Andelen elever i årskurs 9 som i Stockholmsenkäten 2016 anger att de vid minst ett tillfälle använt narkotika.

Av dem som inte använt narkotika har närmare drygt 60 % av gymnasieeleverna någon gång haft möjlighet att prova, vilket är över genomsnittet. I 9:an har närmare var tredje pojke och var fjärde flicka haft möjlighet att prova vilket är detsamma som genomsnittet.

8. Utmaningar i stadsdelsområdet

Under 2016 års medborgardialog framkom att det område som ojämförligt upplevdes som mest utsatt för brott, ordningsproblem och otrygghet är Liljeholmen.

Mycket av problematiken i området kommer av att Liljeholmen är en knutpunkt när det gäller kollektivtrafiken. Ca 30 000 resenärer/dygn passerar Liljeholmen. Liljeholmstorgets galleria med restauranger och systembolag är byggd i anslutning till

tunnelbanestationen vilket bidrar till att många av kollektivresenärerna stannar till i området. I och i närheten av Gallerian finns det även ett flertal restauranger och krogar. Gallerian, krogarna och skolorna i området bidrar till det höga inflödet av HR (polisens händelserapporter).

Polisens och stadsdelsförvaltningens medarbetare, liksom andra verksamma och boende upplever att narkotikabrott är ett problem i området kring Liljeholmen. Även bruk/missbruk av alkohol på offentlig plats upplevs som ordningsstörande och då främst i Trekantsparken, gångvägen upp till Nybohov och Katrinebergsbacken. Ett problemområde som lyfts av Hägersten-Liljeholmens medarbetare är att ungdomar eller vuxna med missbruksproblematik ibland vistas på förskolors gårdar på kvällar, nätter och helger. Fimpar, flaskor, sprutor och annat skräp lämnas då kvar, för andra att ta reda på.

Medborgarna, polisens medarbetare och andra verksamma i området upplever stora problem med trafiken runt Liljeholmstorget.

I trygghetsmätningen 2017 så rapporterar de svarande en negativ utveckling i Västertorp avseende självrapporterad utsatthet för brott och upplevd otrygghet. De svarande uppger en utsatthet för brott som ligger över genomsnittet i Stockholms stad när det gäller samtliga brottskategorier. Invånarna som bor i Västertorp uttrycker en oro och otrygghet i trygghetsmätningen men även i sociala medier och i kontakten med olika aktörer i stadsdelen. Västertorp är den stadsdel i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde som har lägst medelinkomst, utbildningsnivå och högst arbetslöshet och andel utrikes födda. När det gäller tolkning av resultatet i trygghetsmätningen så måste det göras med försiktighet på stadsdelsnivå då undersökningen är baserad på en så pass liten grupp. Den inrapporterade utsattheten och oron i kombination med den oro som kommer till uttryck på annat sätt gör att Västertorp ses som en utmaning.

En stor del av den brottslighet och den upplevda otrygghet som finns i stadsdelsområdet genereras av ungdomar enligt de medborgar- och medarbetardialoger vi genomfört. Dels av ungdomar som bor i stadsdelsområdet och dels av ungdomar som tillbringar dagarna i någon av de gymnasieskolor som finns i Liljeholmen. Runt 3500 elever är inskrivna i de olika skolorna. I

Hägersten-Liljeholmens lokala utvecklings program fokuseras på ungdomar.

Under våren 2017 uppmärksammades både polisen och stadsdelsförvaltningen på en starkt ökande problematik runt grupper av barn och ungdomar i flera stadsdelar framför allt Fruängen, Västertorp, Aspudden och Gröndal. Vid revideringen av lägesbilden framkom att ungdomar i nuläget är ett eget prioriterat område.

I medborgardialogen 2016 framkommer att den lokala biltrafiken upplevs som ett stort problem i flera delar av stadsdelsområdet. När revideringen av lägesbilden gjordes togs hänsyn till bl.a. vilka andra utmaningar som fanns i stadsdelsområdet och parternas förmåga att arbeta aktivt med problemområdet. Vi kom fram till att arbetet med trafik ligger i linjearbetet från polisens sida. Trafikkontoret ansvarar för situationell prevention varför att trafik inte kommer att prioriteras som samverkansområde i åtgärdsplanen för första halvåret 2018.

En utmaning under många år, men som har ändrat karaktär de senaste fem åren, är olovliga bosättningar. Tidigare handlade det främst om kriminellt aktiva personer med missbruksproblem och ibland psykiatriska diagnoser. Nu handlar det i ännu större utsträckning om fattiga EU-medborgare som tillbringar sin vakna tid främst med att be om gåvor. De olovliga bosättningarna medför nedskräpning och avskräde i omgivningen. Vilket gör att det blir svårt att använda för markägare och för rekreation för allmänheten i det fall det rör sig om park- eller naturmark. Många hör av sig med klagomål i frågan och det lyfts både i medarbetar- och i medborgardialoger.

Denna grups försörjningssätt genom att be om gåvor (tiggeri) upplevs som otrygghetskapande och ordningsstörande. Oavsett om de olovligt boende kommer från den förstnämnda eller andra gruppen, så handlar det om människor som lever i stor utsatthet. Levnadsättet för dessa grupper främjar brott och skapar otrygghet andra medborgare. Stora resurser avsätts från både kommun och polis för att arbeta med problemet.

8.1. Val av prioriterade områden

Problembilden avseende brott, ordning och trygghet är komplex. Vid val av prioriterade områden har i första hand urvalet gjorts utgått från vad som sticker ut i de källor som har använts för

lägesbilden. Därefter har bedömningar gjorts utifrån vad parterna har möjlighet att på ett bra sätt samverka kring och prioriterat utifrån det. Polisen och stadsdelsförvaltningen kommer fortsatt att arbeta för att förbättra situationen även inom de problemområden som inte prioriteras, men inte inom ramen för denna samverkansöverenskommelse.

9. PRIORITERADE OMRÅDEN

Vi har valt fem områden att fokusera vårt arbete kring den närmaste tiden;

- Liljeholmen
- Ungdomar
- Västertorp
- Olovliga bosättningar/påträngande tiggeri
- Våldbejakande extremism.

När det gäller de kategorier brottsoffer och organiserad brottslighet, som parterna skall ta särskild ställning till enligt överavtalet väljer vi att analysera nedan prioriterade områden med utgångspunkt från kategorierna.

9.1. Brottslighet och otrygghet i Liljeholmens stadsdel

De största problemen i stadsdelsområdet Hägersten-Liljeholmen är knutna geografiskt till området runt Liljeholmens centrum, Trekantsparken och gymnasieskolorna i området.

Medarbetarna i stadsdelsförvaltningen, polisen och medborgarna har identifierat flera olika problembilder som är kopplade till området: narkotika, personrån, tillgreppsbrott i butiker, tiggeri, ordningsstörning, fylleri, skadegörelse, våld på allmän plats och trafikbrott.

Brottsstatistiken stärker den uppfattning som medarbetare och medborgare har.

Mycket av problematiken i området kommer av att Liljeholmen är en knutpunkt när det gäller kollektivtrafiken. Ca 30 000 resenärer/dygn passerar Liljeholmen. Gallerian med över 100 butiker, restauranger och ett systembolag ligger i anslutning till kollektivtrafik vilket bidrar till att många resenärer stannar till i

området. I Liljeholmens centrum finns det även ett flertal restauranger och krogar. Här ligger 13 gymnasieskolor, varav åtta av dem samlade i Campus Liljeholmen, med totalt cirka 3600 elever från hela stor-Stockholm. Det finns även flera grundskolor, vilkas elever passerar Liljeholmens centrum på sin skolväg. I området finns stödboenden, behandlingsboenden, stadsdelsområdets beroendemottagning.

Narkotika

Både medborgare och medarbetare inom polisen och stadsdelsförvaltningen ser stora problem med narkotikarelaterad brottslighet i Liljeholmen. Det föreligger en stor risk att ungdomar kommer i kontakt med missbrukare och får tillgång till droger. Tonåringarna i Hägersten-Liljeholmen använder tobak, alkohol och narkotika i större utsträckning än genomsnittet för Stockholms stad.

Brottsoffer

Gruppen unga killar är generellt mer utsatta för brott. Det bekräftas i Stockholmsenkäten och gäller även i Hägersten-Liljeholmen. De har utsatts för bl.a. rån, misshandel, hot och stöld.

Ur polisens brottsanmälningar kan vi utläsa att vuxna har utsatts för misshandel i offentlig miljö i stor utsträckning. De flesta brottsplatserna är i anslutning till krogmiljö och kollektivtrafik.

Organiserad brottslighet

I materialet har det inte varit möjligt att påvisa att organiserad brottslighet på plats, påverkar problembilden i Liljeholmen.

9.2. Ungdomar

I Liljeholmen vistas ett stort antal ungdomar dagligen i centrumområdet på väg till och från sina skolor. Ett stort antal tonåringar tillbringar delar av sin fritid i centrum, där saknas icke kommersiella aktiviteter och samlingsplatser. Ungdomar i grupp upplevs som störande av andra människor om de driver omkring. Situationen innebär också en risk för tonåringarna själva. Det finns exempel på att kriminellt aktiva nätverk skapats.

Med början under våren 2017 och fortsatt har det varit problematik runt grupper av barn och ungdomar i flera stadsdelar, framför allt Fruängen, Västertorp, Aspudden, Gröndal och Årstadal. Invånare och aktörer i stadsdelen har uppmärksammat problematiken vilket

har resulterat i en ökad riktad samverkan. Ungdomar ses nu som ett prioriterat område i samverkansöverenskommelsen.

9.3. Brottslighet och otrygghet i Västertorp

Västertorp

I trygghetsmätningen så framkommer en självrapporterad utsatthet för brott och upplevd otrygghet bland invånarna i Västertorp. De svarande uppger en utsatthet för brott som ligger över genomsnittet i Stockholms stad när det gäller samtliga brottskategorier så som misshandel, hot, rån, sexuella trakasserier, hot och våld i nära relation, stöld i hushåll och skadegörelse i hushåll. Invånarna ger även uttryck för oro via sociala medier och i kontakten med olika aktörer i stadsdelen.

Brottsoffer

Enkäterna i trygghetsmätningen besvarades av 250 personer i åldern 16-79 år. I den oro som invånarna uttrycker i sociala medier och i kontakten med polis och socialtjänsten så beskrivs även barn och ungdomar som brottsoffer.

Organiserad brottslighet

Inga tecken på koppling till organiserad brottslighet.

1.1. Olovliga bosättningar/påträngande tiggeri

Medborgarna och medarbetare inom stadsdelsförvaltningen lyfter problem med påträngande tiggeri som otrygghetsskapande. En minskad benägenhet att ge, har resulterat i att tiggeriet till viss del blivit mer aggressivt.

Nedskräpning och föroreningar nämns också som ett problem i skogar och parker. Medborgarna upplever sig beskurna i sitt vardagliga liv. Barn kan inte vara ute och leka i naturen och andra som vill ströva i skogen blir begränsade.

Det sker idag en samverkan vid olovliga bosättningar där stadsdelsförvaltningen har det samordnande ansvaret. I samverkan deltar polis, socialförvaltningens EU-team, markförvaltaren och stadsdelsförvaltningen. Samverkan runt hanteringen av avhysning fungerar bra, men tar stora resurser i anspråk. Problemet eskalerar och blir allt svårare att kunna prioritera.

Brottsoffer

För markägare blir kostnaden för sanering efter de olovliga bosättningarna betydande. De personer vilka inte kan röra sig som de brukar i skog och mark får sin livskvalitet sänkt. Personer som utsätts för påträngande tiggeri får en känsla otrygghet.

Fattiga EU-migranter och andra bostadslösa är en extra brottsutsatt grupp och är sårbara i sin allmänna utsatthet.

Organiserad brottlighet

Organiserad brottlighet förekommer. Avseende fattiga EU-migranter handlar det om familjer som fördelar arbetsuppgifter sig emellan.

1.2. Våldsbejakande extremism

Informationsinhämtning och arbetsmetoder är under uppbyggnad och utveckling. Likaså är samverkan mellan lokalpolis, säkerhetspolisen och Stockholms stad under uppbyggnad.

Brottsoffer

Skadan för eventuella brottsoffer kan bli mycket stor. Ansvaret för att förebygga attentat med extremistiska förtecken ligger på samverkansparterna. Utifall extremistiska brott skulle genomföras måste både kommunens och polisens beredskap för omhändertagande av brottsoffer vara prioriterad och god.

2. KÄLLOR

Den lokala lägesbilden bygger på följande källor:

- Stockholmsenkäten 2010-2016
- Stockholms stads trygghetsmätning 2017
- Skillnadernas Stockholm 2015
- Månadsrapport Trygghet och Säkerhet, SLK
- Polisens och stadsdelarnas medborgardialog
- Polisens medarbetardialog
- Stadsdelsförvaltningens dialog med medarbetare och samverkansaktörer
- Swecos statistik om Stockholm
- RAR, polisens brottsanmälningssystem
- Hobit, polisens system för brott på karta
- Status, polisens system för bearbetning av brottsstatistik
- BRÅ